

До
Председателя на Научно жури,
определено със Заповед
№ Р-109-26/12.01.2022 г.
на Ректора на МУ-Варна

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“

От доц. д-р Живка Бонева Асьова, д.м.

Началник на Клиника по Ендокринология и болести на обмяната,

Медицински Институт - МВР, гр. София,

външен член на Научно жури, назначено със заповед на Ректора на МУ-Варна

№ Р-109-26/12.01.2022 г.

Професионално направление: 7.1. „Медицина“; Област на висше образование:
7. „Здравеопазване и спорт“

Докторска програма: „Ендокринология и болести на обмяната“

Автор: д-р Евелина Бойкова Златанова

Форма на докторантурата: самостоятелна подготовка

Катедра: Втора катедра по Вътрешни болести, Факултет „Медицина“,
Медицински Университет – гр. Варна

Тема: „Метаболитен профил на пациенти с хормонално неактивни аденоми.“

Научен ръководител: доц. д-р Мира Сидерова, дм - МФ, МУ „Проф. д-р
Параскев Стоянов“, Варна.

I. Общо представяне на процедурата

Настоящото становище е изготвено в съответствие с изискванията на Правилника за устройството и дейността на МУ-Варна и със Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Представеният от докторантката академичен комплект материали е в съответствие с Регламент за придобиване на ОНС „доктор“ и включва:

- Завършен и отпечатан от докторанта дисертационен труд;
- Автореферат;
- Публикации и участия, свързани с разработената тема;
- Успешно положен докторантски минимум;
- Допълнителни материали и документи, в съответствие с изискванията.

Дисертационният труд е обсъден и насочен към публична защита от ФС на Факултет „Медицина“ при МУ – Варна, Протокол № 56/07.12.2021 г

II. Кратка биографична справка

Д-р Евелина Бойкова Златанова е родена в гр. София през 1987 г. Завършва висшето си медицинско образование в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ гр. Варна през 2011 г. с пълно отличие и награда „Златен Хипократ“. От 2011 година е част от екипа на клиниката по „Ендокринология и болести на обмяната“ на УМБАЛ „Св. Марина,“ Варна, където работи до момента. От 2013 г. е редовен асистент в катедра „Вътрешни болести“ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна. Д-р Златанова има придобита специалност по „Ендокринология и болести на обмяната“ и магистратура по „Здравен мениджмънт“. На 11.12.2018 г. със Заповед № Р-109-568/25.09.2018г. на Ректора на МУ- Варна е зачислена като докторант със самостоятелна форма на обучение към Втора Катедра по Вътрешни болести, Факултет „Медицина“, МУ – Варна. В представената автобиография докторантката е посочила много добро владение на английски език.

III. Актуалност и значимост на темата

Представеният дисертационен труд е посветен на проблем, касаещ предизвикателствата в диагностиката и подхода при хормонално-неактивните надбъбречни аденоми. В последните десетилетия тази тема добива все по-голяма актуалност, поради широкото разпространение на съвременните визуализиращи техники. По този начин при провеждане на тези изследвания поради гастроентерологични, нефрологични или хирургични проблеми биват „инцидентно открити“, т. нар. „инциденталомии“. The European Society of Endocrinology Clinical Practice Guideline (2016) посочва, че при 3-7% от хората над 50 години са налице адренални тумори, като около 75% от инциденталомите са нефункциониращи аденоми. Установено е, че хормон-секретиращите надбъбречни аденоми, а също субклиничните кортизол-секретиращи аденоми се свързват с повишен метаболитен и сърдечно-съдов риск. Връзката между несекретиращите надбъбречни аденоми и метаболитните отклонения е сравнително малко изследвана, но все повече буди интереса на изследователите и е предмет на настоящата работа.

IV. Структура на дисертационния труд

Работата, с която се запознах доказва наличие на ясно очертан профил на научните интереси, конкретни научни задачи и работни хипотези.

Представеният научен труд е написан на 126 страници и включва: въведение - 3 стр.; литературен обзор - 47 стр.; цел и задачи - 1 стр., материал и методи - 5 стр., резултати и обсъждане - 60 стр., изводи - 2 стр., заключение и приноси - 4 стр. Библиографската справка е на 25 стр. и съдържа 250 заглавия, от които 13 на кирилица, останалите 237 - на латиница. Положително впечатление прави обхващането на българските източници по проблема.

Литературният обзор е подробен и обширен и е изцяло ориентиран към темата. Обзорът обхваща всички аспекти на зададената тема и извежда логично аргументацията за провеждане на научното проучване. Той отразява добрата научна подготовка и изградени знания по проблема на д-р Златанова. Подкрепен е с подходящи литературни източници, като 127 от източниците (61.3 %) в библиографската справка са от последните 10 години, а 16 (6.4%) са от последните 5

години, което показва добра информираност на докторантката за теоретичната дискусия по темата в съвременната научна литература.

Целта е формулирана конкретно, ясно и точно в насока да се анализират диагностичните, метаболитните, биохимичните и хормоналните аспекти на пациенти с хормонално неактивни надбъбречни аденоми.

За изпълнение на целта са поставени 6 задачи, които произтичат от нея и позволяват всеобхватното разработване на проучването: 1) Определяне на честотата на метаболитния синдром, на неговите компоненти и връзката им с антропометричните показатели; 2) Изследване на серумен кортизол, ритъм, уринен кортизол, експресен блокаж с 1 мг. дексаметазон, съотношение алдостерон/ренин, метанефрини и връзката им с размера на аденомите; 3) Сравняване на честотата на метаболитните нарушения между пациентите с нефункциониращи инциденталомии и общата българска популация; 4) Определяне на относителния дял на новооткритите гликемични нарушения и ролята на инсулиновата резистентност при нефункциониращи инциденталомии; 5) Изследване на мастен чернодробен индекс, чернодробни ензими и корелацията им с размера на аденома; 6) Разработване на диагностичен алгоритъм за търсене на метаболитни нарушения при болни с нефункциониращи инциденталомии.

Методика на изследването: проведеното проучване е с оригинален дизайн, обхващащо българска популация от 105 пациенти с хормонално неактивни надбъбречни аденоми. Формулирани са конкретни включващи и изключващи критерии, спазени са етичните изисквания и са използвани клинични, образни и статистически методи. Резултатите и обсъждането са обобщени в 60 страници с включени в текста 32 фигури и 37 таблици, които отлично онагледяват получените данни. Резултатите са ясно структурирани и демонстрират съответствие с поставените задачи и подкрепя на зададената работна хипотеза. Използвани са редица съвременни статистически методи за обработка на данните от изследваните групи, което показва, че докторантката добре си служи с тях. Обсъждането е направено заедно с резултатите в отделни глави от поданализи. Във всеки от тях докторантката обективно съпоставя получените собствени резултати с данни от научната литература, което показва способността на д-р Златанова да анализира, синтезира и интерпретира научната информация.

Формулираните 14 извода съответстват на резултатите и обхващат в цялостен аспект научната разработка.

Приносите са 9 и произтичат от получените резултати и направените изводи. Проучването е първото за България, което изследва връзката между хормонално-неактивните надбъбречни аденоми и отделните компоненти на метаболитния синдром и потвърждава по-високата честота на метаболитните отклонения сред пациентите с хормонално-неактивни аденоми в сравнение с общата популация. Особено ценно считам, че е фактът, че за първи път в България са идентифицирани рисковите фактори за развитие на метаболитен синдром при пациенти с хормонално-неактивни надбъбречни аденоми и е предложен адаптиран алгоритъм за оценка на метаболитните усложнения при болни с хормонално-неактивни надбъбречни аденоми. Това би позволило ранна диагноза на метаболитните отклонения и би дало възможност за ранни профилактични мерки. Ето защо приемам

изброените приноси и смятам, че те имат несъмнено значение и в научен, и в практически аспект.

V. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Д-р Златанова представя 3 публикации: две в български и едно в чуждестранно списание, на които е първи автор. Докторантката има участия в 5 български научни форуми във връзка с дисертацията.

VI. Автореферат

Съдържанието и качеството на представения автореферат са в съответствие с изискванията за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ-Варна и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

VII. Критични бележки

Нямам критични бележки към проведеното изследване и представените материали. Единствено в раздел „Материал и методи“ не е посочен типът на изследването и времевия период за набиране на пациентите.

VIII. Заключение

Дисертационният труд, с който се запознах показва, че докторантката д-р Евелина Бойкова Златанова притежава задълбочени теоретични познания и професионални умения. Тя демонстрира качества и способности за самостоятелно провеждане на научно изследване. Дисертационната работа съдържа научни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Варна. Изложеното до тук ми дава довод убедено да подкрепя д-р Евелина Златанова, като считам, че има пълно основание да и бъде присъдена образователната и научна степен ‘доктор’, както и да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за това решение.

09.02.2022 г.

Доц. Живка Бонева, д.м.

